

A VÁROS

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
Hírlapkönyvtári
Növedéknapi ó
1944. 899. sz.

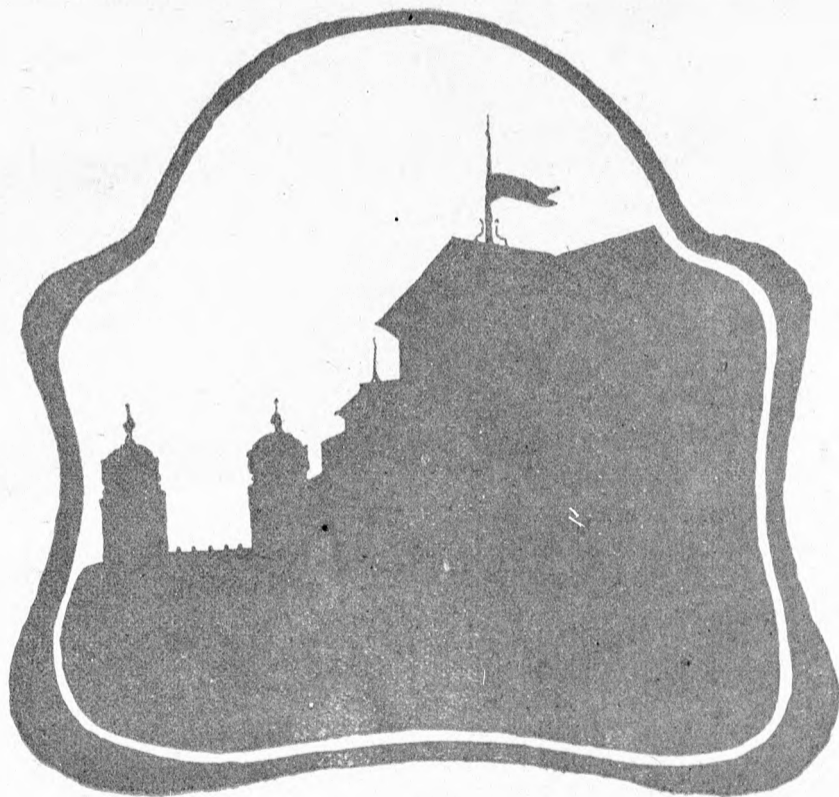
Főszerkesztő:
DR. K. GÓTH MIHÁLY
tanácsnok.

Felelős szerkesztő:
KONGZ ÁKOS
főleváltáros, tb. tanácsnok.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelenik minden hó 1-én
és 15-ik napján.

SZERKESZTŐSÉG:
Városház, földszint 8. Ide kérjük a kéz-
iratokat.

KIADÓHIVATAL: Városi könyvnyomda-vállalat irodája, mely az elő-
fizetési díjakat és hirdetések felveszi.

Kiadótulajdonos: Debreczen szab. királyi város könyvnyomda-vállalata.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre. . . . 6 kor.
Egyes szám 20 fillér.

Megjelenik minden hó
1-ső és 15-ik napján.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városháza, földszint 8. szám.
Ide kérjük a kéziratokat.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők az elő-
fizetési díjak és hirdetések.

== KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY. ==

Főszerkesztő: Dr. K. TÓTH MIHÁLY tanácsnok. ♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS főlevéltáros, tb. tanácsnok.

Az ujesztendő reggelén.

Irta: **Koncz Ákos.**

Ismét elmúlt egy esztendő örömeivel és bánatával egyaránt. Az emberek milliói kacagtak a vigalmak zajában és még többen keserves könynyeket hullattak életsorsuk vigasztalan éjszakájában. Nehéz terhek alatt roskadozott az emberiség nagyobb része, míg a sors csapásait szerencsésen elkerült lelkek csapongva, virágról-virágra szállva, nem érezték a tél zordon hidegét és a nyár perzselő melegét.

A szenvedések tüzében égő szivek — lerázva az év határkövénel e kínos napok gyötrelmeit, — Istenben vetett bizodalommal néznek az új év felé, melyben talán nekik is könnyebb lesz a küzdelem, kevesebb viharban lesz részük és a gondok felhői szétoszlanak felettük. Azok pedig, akik az elmúlt évben rózsák között, napfényes utakon jártak, azt hiszik, hogy nekik az ujesztendő sem hoz fájdalmat.

Pedig az ujesztendőben is lesz köny, szenvedés és gyötrellem felesen. Érezni fogjuk mindannyian a sors változandóságát és míg egyeseket éles török sebeznek halálra, a másikat apró tűszurások is bántani fognak. A gyöngébb és érzékenyebb lelkek felfognak sirni csalódásaik romjában, az erősebbek ellenben küzdeni fognak az élet nehéz gondjaival és vagy legyőzik azokat az Istenben vetett bizalommal, vagy leroskadnak és felhagynak minden reménnyel. Vagyis napsugár és gyötrő gond, bánat és az öröm színes pillangói az újévben is megjelennek, egyik napon virágos utakon fogunk járni, másnap tövises véreznek meg . . . „Post nubila Phoebus“ és viszont.

Megállva a bevégzett év határkövénel és az ujnak köszöbén, szinte lehetetlen, hogy lélekben vissza ne gondoljunk a megfutott utra és a jövő ösvényére. A nyugvó ponton megkérdezzük magunktól, vajjon az elmúlt évben betöltöttük-e emberi hivatásunkat, használtunk-e a köznek, az emberiségnek. Volt-e virága, gyümölcse munkánknak, nem tette-e szárazzá lelkünket az önösség és fásulttá szivünket a jóban való állhatatosság hiánya? Voltak-e eszményeink és igyekeztünk-e

ezeket megvalósítani? Szerettük-e embertársainkat az erényekkel és gyarlóságaikkal egyaránt? Nem haladtunk-e el könyörtelenül a nyomor előtt és volt-e bennünk egy sugár az Isten lelkéből, megvilágítandó a szenvedők csillagtalan éjszakáját? Hittünk-e gyermeki bizodalommal az örök Igazság kuféjében Istenben és nem mosolyogtuk-e meg azokat, kik még tudnak hinni abban a fényes, tiszta világban, melyben a Mindenható intézi az emberek sorsát végtelen irgalommal? Megtuttuk-e bocsátani embertársaink tévedéseit és nem vakított-e el bennünket az ő megítélésükben a gyűlölet, a szeretetlenség, az emberi gög és kíméletlenség? Követtük-e az isteni példát: „Szeressed felebarátodat, mint tenmagadat“. Segítettünk-e felemelni a roskadozót, megvigasztalni a szomorkodót és az Isten útjára visszatéríteni a kétségbeesettet. Isten képére és hasonlatosságára teremtett lelkek voltunk-e, vagy pedig csak éltünk minden cél, magasabb eszmények nélkül, nem használva sem magunknak, sem az emberiségnek?

És mindezeket meggondolva, lelkiismeretünk világánál be fogjuk látni, hogy voltak tévedéseink az elmúlt évben is. Éppen azért az új év küszöbén tegyünk erős fogadást, hogy a reánk jövő napokban agyunk minden gondolatával, szivünk minden érzésével az önzetlenség útján fogunk haladni. Egyesült erővel igyekezzünk felépíteni mindama műveket, melyek az emberiség javára épülnek.

Lehet, hogy legönzetelebb törekvéseink, becsületes szándékaink nem fogják meghozni azt az örvendetes eredményt, amit várunk. Ez a csalódás azonban ne állítson meg minket a haladásvágy és munka útján. „Virtus in opprobriatibus perficitur“. Aki küzdeni tud nagy eszmék diadala érdekében, az előbb-utóbb győzni fog.

Legyen az ujesztendő a remények teljesülése és napjai legyenek áldásteljesebbek, mint az elmúlt esztendő órái . . .

Rendkívüli közgyűlés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hónap 23-án délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott Domahidy Elemér főispán elnöklésével. A közgyűlésre csak két sürgős elintézését igénylő tárgy volt kitűzve s így a közgyűlés hamarosan véget ért a bizottsági tagok csekély száma mellett.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Elnöklő főispán megnyitván az ülést, olvasgatott:

1. **Tanácsi előterjesztés** a lemondás folytán időközileg megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági hely választás útján betöltése iránt teendő intézkedések tárgyában.

516/24,992—1913. bkgy.

Határozat.

A törvényhatósági bizottsági közgyűlés a városi Tanács javaslatát elfogadja s a lemondás folytán megüresedett két bizottsági tagsági helynek betöltése céljából a választási eljárás folyamatbátételét elrendeli s a választás határidejéül a folyó 1913. évi december hó 30-ik napját kitűzi.

Megállapítja, miszerint választani fog az V., varga-utcai kerület a lemondott Gróh Ferenc helyére egy tagot 1914 dec. 31-ig terjedő megbizatással; a lemondott Dr. Kovács József helyére egy tagot 1917 dec. 31-ik napjáig terjedő időre. E választás vezetésére a közgyűlés felkéri elnökül: Dr. Fráter Imre urat, helyettesekül Debreczeni Jenő és Szentesi János urakat. Polgármester urat felhívja, hogy a választási hely kijelölése, valamint általában a választási eljárás fogamatosságára a fentebbi kiküldöttekkel egyetértve, a szükséges intézkedéseket tegye meg.

2. **Ugyanaz** a rendőrségi palota felépítésére szükséges 800,000 korona kölcsönre érkezett ajánlat tárgyában.

518/25,227/25,248—1913. bkgy.

Határozat.

A közgyűlés a Tanács javaslatával szemben a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát fogadja el és kimondja, hogy tekintettel arra, hogy a pénzpiac állapotát figyelembe véve, az Osztrák-Magyar-Bank kamatlábjának leszállítása előreláthatólag rövid idő alatt be fog következni, aminek megtörténte után a város előnyösebb kölcsönt vehet fel, tekintettel továbbá arra, hogy a pénzintézetek azon okból, mert az ide vonatkozó felhívást csak e hó 20-ik napján kapták s így a kölcsön ügyével kellőleg foglalkozni nem tudtak, ezuttal érdemi határozatot nem hoz és az irato-

kat visszaadja a Tanácsnak azzal, hogy a jövő évi január havában, kellő időben, az összes helybeli pénzintézeteket hívja fel ajánlattételre és az akkor beadandó ajánlatokat terjessze a január hóban tartandó rendes közgyűlés elé.

Kivánatosnak tartja, hogy az ajánlattevő pénzintézetekhez intézendő felhívásban kifejezés adassék annak, hogy a m. kir. Belügyminiszter ur rendeletének megfelelőleg az ajánlatban azon feltételektől, hogy a város köteleztessék, tekintsenek el.

Több tárgy nem lévén, elnöklő Főispán a közgyűlést berekesztette.

Jelentés németországi tanulmány- utamról.

Irta: **Borsos József** h. városi főmérnök.

(Folyt. és vége.)

Az „*Internationale Baufach Ausstellung*“ egyáltalában nem volt nemzetközi, még teljesen németországi sem, mert a bajorok nem vettek részt, nem volt továbbá egészen az a szakszerű kiállítás, amit az előkészítésnél kibocsátott prospektus alapján vártam, e helyett nagy tere nyílt a reklámnak.

Két főosztálya volt: tudományos és ipari.

A *tudományos* osztály a „Beton Halle“ tágas helyiségeiben nyert otthont. A betoncsarnok áll pedig egy köralaprajzu kupolás csarnokból s annak két oldalához csatlakozó hosszú épületszárnyakból, együtt 120 m. hosszban. A kupolás terem 31 m. belső átmérőjű, 28 m. magas s 16 vasbeton oszlopon nyugszik, a szerkezeti vasbeton gyűrűk és bordák között 8 cm. vastag lemez tölti ki. Ez épület később is kiálltási csarnokul fog szolgálni, ezért szilárdan van építve. Kár, hogy külsejében egyáltalában nem jut kifejezésre a vasbeton szerkezet, mert az semmit mondó klasszikus másolat. Belsejében felhalmozva, szinte zsufolva került bemutatásra a mérnöki és építészeti tevékenység minden fajtája írásban, képen és mintában: vasut hid-viz építés, vízvezeték és csatornázás, utépités. Az építési anyagok tudományos vizsgálata, a különféle építési módok s eljárások és az elmaradhatatlan statisztika.

Külön csoportja van a magas építészetnek, külön a város építésnek, a lakás- és telekügyeknek s végül a munkás biztosításnak.

Mind nagyon érdekes dolog, de hónapok kellett volna mindezt a német alaposágnak megfelelően áttanulmányozni. És különösbbe a vasutépítés modern követelményeit jegyeztem meg a levegővel való ellátás itt kidomborodó

nagy fontosságát, a forgalom lebonyolítására az utcák s terek alakításának mikéntjét.

Figyelemmel kísértem a lakás fejlődését a legkezdetlegesebb barlang lakástól a kert városok ideális berendezésű villájáig.

Itt került bemutatásra még a vasbetonnal összefüggő szerkezetek, próbák, minták gazdag gyűjteménye s a kivitelre került munkák képsorozata.

Nagyon tanulságos Lipcse város külön kiállítása, részint a város fejlődés, részint pedig új létesítményei szempontjából. Itt napokon keresztül skizzeltem pl. a már előbb leirt krematoriumot, a temető beosztást, a városház adatait, a népjóléti intézmények során a munkáslakás és zuhanyfürdő típusait, tanulmányoztam a városi nagy gőzfürdő elrendezését, gazdag felszerelését.

A kiállítás *ipari* osztálya egy nagy U alakú épületben magában foglalja az építőművészet, a téralakítás és az építési anyagok kiállítását. Mintegy 200 m. hosszú oldal szárnyak közt a középrészben van a főbejárat oszlopos kupolás kiképzéssel s a nagy reprezentatív csarnok, e fölött zömök torony emelkedik.

Az építőművészet cím alatt a magánépítész rendezte reklámszerű kiállítását, nem mindig mintaszerű terveiből. Egyes városok középületei vonulnak fel jól, rosszul sikerült képekben s modellekben. Figyelmet érdemlő volt Hildesheim város kiállítása, ahol az ősi favázás építkezés mint megvédésre, fentartásra érdemes eredetiség került bemutatásra.

Az építési anyagok csoportjában semmi új anyagot, vagy az ismertek újszerű alkalmazását nem találtam.

A vas emlékére állított 30 m. magas nyolcszögletes lépcsős gúla, melyet 9 m. átmérőjű aranyozott gomb koronáz, hatalmas mű, de nem alkalmas a vasszerkezet dicsőítésére, mert a látható óriási méretű hengerelt vasgerendák, mint kupola bordák igen vaskosak, s durvává teszik a belső képét. Ebben a vas gyártása, megmunkálása és alkalmazásának sokféle módja van igen ügyesen bemutatva.

Ausztria, Szászország, Dresden város és a XX. század architektúrája külön pavillonjai mind szebbnél-szebb tervekkel, épület és város képekkel tele, nem annyira tanulmányozásra alkalmasan, mint inkább minden — ami csak van — bemutatásra szánva.

Hogy az építési szerkezetek bemutatása teljes legyen, faszerkezettel készítettek *sportcsarnokot*, ahol a födél tartó faivek 24 m. feszítávolságról 14 m. magas csúcsivbe futnak össze.

Ugy a kiállítás, mint a szórakozásra szánt épületek nagyjában mind egyivásuak, mind

biedermeiereslében vannak feltalálva, így aztán a kiállítás harmóniája szinte az egyhangúságig teljes, de híján is van minden eredetiségnek.

A kiállítás területén kívül esik, de látványosságaihoz hozzá tartozik a „Völkerschlacht-Denkmal“ és a „Marienbrunn“ kertváros.

A *népek csatájának emlékműve* a városból kiinduló „1913 október 18“ nevű széles sugárut végében 25 m. magas mesterséges dombon emelkedik, előtte kőkorlással és ültetvényel szegett óriási vízmedence terül el.

A széles lépcsőzetes talapzaton nyugvó négyszögletes gúlaszerű emlékmű 90 m. magas, alul van a kriptá, fölötte 60 m. magas kupolás csarnok, melyet minden oldalról óriási félkörös ablak világít meg. A gúla befejezése atmegy köralakban s ott 12 ősgermán vitéz kőbe faragott szobra terpeszkedik az ablakok közt. Szerkezete beton, kívül faragott kőburkolással. Építési költsége 7.200.000 korona.

Marienbrunn kertváros, azon elvek szerint épült, amit a düsselforfi kiállításról írva is a legolcsóbb egészséges építkezésnek említettem. Ugyanis, itt is csak a telektömb utcavonala van beépítve egymáshoz zárt sorban tömörülő kislakással s a telek hátsó része kert. Ez idő szerint 72 ház van már készen, ebből 48 egy család, 14 két család, 10 több család számára, összesen 139 lakással.

Dresden szépségeit nem kell felfedeznem, kevés város nyújt annyi monumentális és intim szépséget. Csak újabb alkotásairól kívánok futtatásban megemlékezni. Az 1910. évben felavatott városi székház szinte megtestesítője a századok józan nyárspolgári felfogásának. A négy utcára néző, szabadon álló épület e térre néző homlokzata 72 m., a széles körútra néző 130 m. hosszú s csupán egy-egy nagy, e hosszaknak több mint kétharmadrészét tevő előugrással van tagozva. Ezáltal a hatalmas épület tömb végtelen nyugodtsága s magassági helyes arányai folytán monumentális nyer, egyszerű barokkos kiképzéssel.

A tér felé néző homlokzaton vannak az ünnepi és üléstermek s az ezekhez tartozó díszlépcső fölött emelkedik a 100 m. magas torony, amely az igen szép arányú vörös cseréppel fedett mansardtető fölött messze kimagasodva az egész épületet egységessé teszi. A reprezentatív helyiségek a homlokzaton a nagy ablakok közé állított oszlopokkal s azok szobor végződésével s erkélyekkel vannak kiemelve; s az egész homlokzat faragott kővel van burkolva. Belsejében is, az előcsarnok oszlopok, ajtókeretek szintén kőből vannak, de az ajtókhöz hasonlóan zöldre mázolja, s fehér és iekete fény, illetve árnyékvonalozással díszítve. A díszterem padlója, fadiszitése, oszlopa mind

csillogó márvány, míg az üléstermek dió és körtefa burkolattal s mennyezettel vannak kiképezve. A hivatalok aztán egyszerű kiállításban sorakoznak egymás mellé a kiegyenesítve mintegy 3 kilométert kitevő folyosók mellett.

A 6 belső udvar közül egyik üvegtetővel van fedve s a városi muzeum elhelyezésére szolgál.

A kereken 10 millió korona építési költségből az építkezés jellemzése végett — összehasonlítva a hamburgi tanácsház adataival — megállapítható, hogy 1 m² beépített terület kereken 1000 koronába, beépített köbmétere pedig 40 koronába került.

A *krematórium* telke erdőből van kihalászva s ott levő fenyvesből csak az utak s épületek helye kiirtva s így a természeti szép, melyhez hozzátartozik az épület előtt 60 m. hosszú, 12 m. széles vízmedence is, remek keretével szolgál az egész modern kiképzésű, minden hagyományos templom formát nélkülöző krematóriumnak. Elliptikus alapon szertartássterem levágott végében van a bejárattal szemben az oltár, fölötte az orgona karzat. Az oltártól jobbra a hamvasztó terembe vezető lépcső, balra a pap szobája s mögötte a gyászolók köríves váróhelyisége. E most leírt hátsórészhez csatlakozik egy-egy kapu által elválasztva egy-egy emeletes épület, egyik a hullakamrák, másik az igazgató, fűtő és a kertész lakása számára. Az ezek közt maradó udvart zárja be U alakban az urnacsarnok nyitott arkádja, melynek hátsó részén áttörten kiképezett boltívek alól remek kilátás nyílik az Elbe völgyére.

A szertartássterem 250 ember befogadására alkalmas, az ablak mélyedésbe az ülőpadok mögé rejtett központi gőzfűtéssel, villamos világítással ellátva. Belseje ép úgy, mint a külseje, faragott kővel borítva. S a nyulánk (1 m. széles, 6 m. magas) színes ablakok közt a pillérek szobrokkal díszítve. A vasbetonkupolaszerű födém kívül vörösréz borítást nyert a belsőnek megfelelő elliptikus formában.

A kémények — mert a három égető kemencéhez kettő van — zömök toronyszerűen van a tető fölött kiképezve.

Építési költség 620,000 korona, a most üzemben levő két kemencét is beleértve.

Figyelemre méltó intézkedés, hogy temetőbe csak olyan emléket szabad felállítani, amelyiket egy bíráló bizottság, a temetőkép egysége, művészi nivója szempontjából megfelelőnek talál.

Igy és csak így lehet a művészet érdekeit a hozzá nem értőkkel szemben megvédeni.

Breslau kiállítása alkalmával alapját vetette meg egy nagy szórakozási parknak, melynek maradandó középpontja a „*Jahrhundert*

Halle“ óriási vasbeton hangverseny csarnoka. Külsejében is mintegy 8 emelet magasságot feltüntető lépcsőzetes építmény óriási tömegével is imponál, a belseje pedig ugyyszólván négy pilléren nyugvó egyetlen nagy vasbeton kupola a sok ezer ember befogadására szánt beláthatatlan széksoraival, minden etagéről külön kivezető lépcsőivel Róma Colosseumával vetekszik. Ha a németnek hinni lehet, ez a világ legnagyobb szilárd csarnoka. Külsejében nagyon jól kifejezésre jut a vasbeton szerkezet. Ugyanis minden etage lapos lefödéssel van s az ablakok közt csupán vékony pillér tartja a tetőt, mely egyúttal terras is, ahonnan remek kilátó nyílik a szépen rendezett kiállításra, különösen annak kertészeti részére, továbbá a vendéglő előtt elterülő tavat körülzáró pergolára.

A temetőművészeti kiállításban a legújabb parkszerű temetők terve és képe közül: Lublinitz, Stettin, Bielefeld, Darmstadt városoké a figyelmet érdemlő, az igazán szép vonalú ut elrendezés és beosztás szempontjából. Nincs módomban itt bemutatni, de jegyzőkönyvemben fővonásokban megvannak s tanulmányom eredményét a létesítendő köztemető tervében a mi terepviszonyainkhoz alkalmazva be fogom mutatni.

Ezzel be is fejezhetem a Németországban látottak felsorolását, minthogy a burkolatozás terén szerzett tapasztalataimat külön jelentésben fogom előterjeszteni, azzal, hogy megköszönöm a Tekintetes Tanács nagybecsű támogatását, mellyel az itt fel nem sorolt sok szép művészi alkotás, történelmi emlék megláthatását lehetővé tette.

Rendelet.

Szám: 179,692—1913. IV-a.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minisztertől.

A Magyarországi Gyógyszerész Egylet tek. Elnökségének. Budapest.

A gyógyszerész gyakornokok kiképzésére vonatkozó cs. és ap. kir. Felségének Bad-Ischlben 1912. évi augusztus hó 3-án kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyott és hivatalbeli elődömnök 1912. évi 105,597. sz. a. kiadott rendeletével életbe léptetett új szabályzatnak a gyógyszerész tulajdonosok, illetve felelős vezetők gyakornok tartási jogositványát illető rendelkezései, valamint az e tárgyban általam folyó évi július hó 4-én 88,016. sz. a. a Törvényhatóságokhoz intézett rendelet helyes értelmezésére vonatkozólag a tek. Elnökségnek folyó évi november hó 8-án 267. sz. a. kelt beadványában feltett kérdésekre tájékoztatásul, a következőket közlöm

a tek. Elnökséggel: ad. 1. Azon gyógyszerészeknek, kikre időközben valamely gyakornoktartási joggal felruházott gyógyszerész tulajdonjoga átruházott, ha gyógyszerésztárában szintén kíván gyakornokot alkalmazni, a gyakornok tartási jogának saját személyére nézve való engedélyezése iránt a vezetésem alatt álló minisztériumhoz folyamodni tartozik, nemkülönben folyamodni tartozik e jogért ad. 2. az a gyógyszerész is, kit egy gyakornoktartási joggal felruházott gyógyszerész tulajdonos időközben való elhalálozása miatt, az illető özvegyére, vagy árváira illetékes gyámhatóság a gyógyszerész kezelésére a törvény és szabályoknak megfelelően alkalmazott, ha a gyógyszerész kezelésbe vételekor ott gyakornok tényleg alkalmazva van, avagy ő ilyent alkalmazni kíván. Az ad. 1. és 2. pontokban említett gyógyszerész az elődje által felvett gyógyszerész gyakornokot a saját gyakornok tartási joga iránt benyújtott folyamodvány elintézéséig, sőt a kérelem megtagadása esetén az alkalmazásban levő gyakornok gyakornoki idejének teljes kitöltéséig is, gyógyszerésztárában tovább alkalmazhatja, új gyakornokot azonban a gyógyszerész kérelmének kedvező elintézéséig fel nem vehet. ad. 3. A gyakornoktartási jog adományozására a 88,016—913. sz. rendeletben megszabott 6 évi időtartam alatt új gyógyszerész felállítására jogot nyert gyógyszerészek, nemkülönben azon gyógyszerészek, avagy kérelmükkel korábban elutasítottak, ha e jogot elnyerni óhajtják, az iránt szintén folyamodni tartoznak. E gyakornok tartási jog iránti folyamodványok mindhárom pontban említett gyógyszerészek részéről évközben bármikor benyújthatók a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba, ott azonban évente csak egyszer augusztus hó 15-ike és 31-ike között vétetnek tárgyalás alá, illetve bíraltatnak el s a gyakornoktartási jogositvány azután ugyanazon év szeptember hó 1-től a hat évből még hátralevő időre szólólag adományoztatik. A gyakornok tartási jognak ezen — a rendes hat évi időszak alatt való — engedélyezésére irányuló kérvényeket a Törvényhatóság első tisztviselője, a tisztifőorvos véleménye kíséretében terjeszti fel a vezetésem alatt álló minisztériumba, a pártolásra nem méltó kéréseket azonban már saját hatáskörében elutasítani tartozik. A szóban forgó kérelmek elbírálására a fentebb megszabott határidőn (minden év augusztus hó 15-én) tul beérkező folyamodványok vissza fognak küldetni.

Budapest, 1913 december hó 2-án.

A miniszter helyett:

Olvashatatlan aláírás,
államtitkár.

Körözések.

430,266—1913. sz. IV. ü. o. A Strassburg községben született, állandó lakással nem bíró Lagendecker Emil Frigyes mérnök (neje: Ambrusber Ottilia) illetőségének megállapítása vált szükségessé. Fölkérjük az összes hazai közigazgatási hatóságokat, hogy a nevezettet nyomoztatni s föltalálás esetén a saját és szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgatni, a fölvett jegyzőkönyvet pedig hozzánk megküldeni sziveskedjenek. Nemleges értesítések mellőzendők.

Budapest, 1913 november 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

MIRROVAG.

— Lapunk olvasóinak és munkatársainknak boldog újévet kívánunk.

Újévi ajándéku alkalmas könyvek.

Írta: Koncz Ákos.

Szomorú órák.

Elbeszélések az életből. Ára 2 korona.

Ős Debreczen.

Elbeszélések. Ára díszes kiállításban címképpel 3 kor. Tisztviselőknek 2 korona.

Debreczen város régi büntetőjoga és alkalmazása a különböző bűnesetekben.

Ára 2 korona.

Elbeszélések az ifjuság számára.

Dr. K. Tóth Mihály rajzaival. 2 kötet. Ára 4 korona.

Debreczen szab. kir. város irásban és képekben.

Sajtó alatt. Már most megrendelhető. Ára 1 korona.

Mindezen könyvek kaphatók a szerzőnél Városi levéltár, földszint 7 sz. és valamennyi könyvkereskedésben.

Debrecen szab.kir. város Világítási Vállalata.

Elvállalja: légszesz- és villamos berendezések elkészítését világítási, erőátviteli, fűtési és főzési célokra. A gáz- és villamos világítás jobb és olcsóbb a petróleumnál. Gázzal sütni és főzni sokkal jobb és félannyiba kerül, mint fával.

Gázfűtés kandallók és fürdőkályhák minden másnál tisztábbak, kényelmesebbek, biztonságosabbak.

A villamos motor legcélszerűbb és legtakarékosabb hajtóerő a világon.

Szép és olcsó lámpák, csillárok és hozzávaló felszerelések kaphatók.

Elsőrendű pirszén (koks) porosz kőszén.

Fekete kőszén-kátrány fatárgyak és épületek megvédésére.

Első minőségű ammoniak sulphat (legbecsesebb nitrogénlégeny tartalmú műtrágya.)

Tetszés szerinti mennyiségben kapható vagy megrendelhető a gyárban, vagy városi üzletünkben

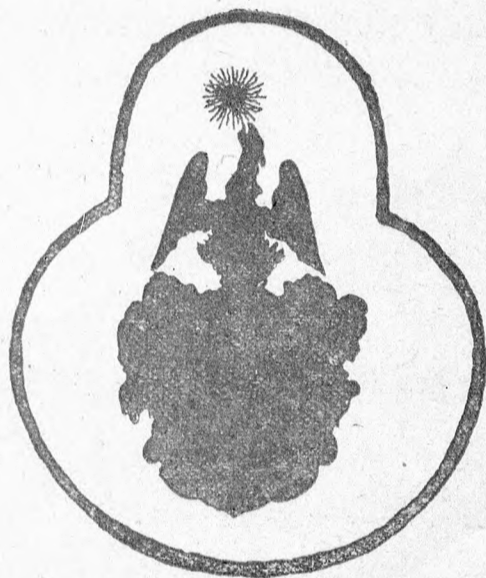
Piac-utca 81-ik szám alatt.

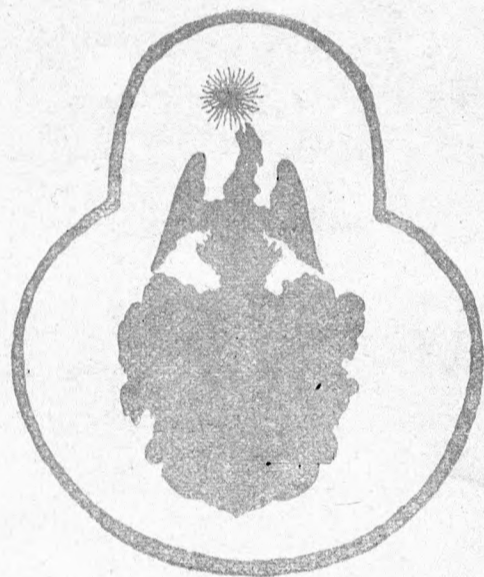
Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál az igazgató:

Debreczeni Jenő gépészmérnök.

A légszesz- és villamos gyárat az érdeklődő közönség bármikor megtekintheti.

Gyári és igazgatósági telefon: 74. Városi üzlet telefon: 90.

1-27. l.

A VÁROS

1914 ÉVFOLYAMÁNAK

TARTALOMJEGYZÉKE.

SZERKESZTETTE:

Konczházi KONCZ ÁKOS.

DEBRECZEN SZ. KIR. VÁROS KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA
1914—1970.

1. füzet.

Az ujesztendő reggelén. Irta: Koncz Ákos.
Rendkívüli közgyűlés december 23-án.
Jelentés németországi tanulmányutamról. Irta
Borsos József h. főmérnök.
Rendeleték. Hírek. Hirdetések.

2. füzet.

Hol helyezzük el ideiglenesen a városi hivatalo-
kat. Irta: Koncz Ákos.
Szabályrendelet az üzleti záróráról.
Pályázat a debreczeni színházra.
Debreczen sz. kir. város muzeumából.
Körrendelet.
Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Tanítók tüdője r.-t. megalakulása.
Hírek. Hirdetések.

3. füzet.

Hatósági hentesüzlet.
Gyáriparosok gyűlése.
Vetemény-kertészet a városi telkeken.
A vízvezetéki zárlat feloldása.
Városi közgyűlés január 29—30.
Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

4. füzet.

Rendkívüli közgyűlés február 7.
Tejtermelési eredmények.
A Debreczeni Dalegylet jubileuma.
Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

5. füzet.

Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Demecs Elemér városi főkertész jelentése kül-
földi tanulmányutjáról.
Hírek. Hirdetések.

6. füzet.

Dr. Magoss György tiszti főügyész véleményes
jelentése a városi csatornamű üzemére.
Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Demecs Elemér városi főkertész jelentése kül-
földi tanulmányutjáról. (Folytatás és vége.)
Séta az Uránia-színházban.
Hírek. Hirdetések.

7. füzet.

A magyar társadalomhoz.
A nyugdíjszabályzat ügye.
Debreczen tejfogyasztása.
Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Körrendeleték.
Hírek. Hirdetések.

8. füzet.

Rendes közgyűlés március 27.
Debreczen sz. kir. város meghívó-levele Károly
Ferenc József főherceghez.
Márk Endre udvari tanácsos adománya.
Színházunkról. Irta: Koncz Ákos.
Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

9. füzet.

Feltámadás. Irta: Koncz Ákos.
Debreczen sz. kir. város választókerületének
beosztása.
A Kossuth-szobor leleplezése.
Az öntözés, mint az aszály elleni küzdelem
eszköze. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István
aljegyző, tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

10. füzet.

Rendkívüli közgyűlés április hó 29.
A Kossuth-szobor leleplezése.
A fürdőkről és vizkurákról. Irta: Tamássy
Géza, a nagyerdei fürdő és vizgyógyintézet vezető-
orvosa.

Az öntözés, mint az aszály elleni küzde eszköze. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

11. füzet.

Felhívás a választó-képesség vizsgálatára.
Debreczen multjából. Régi statutumok. Közli: Koncz Ákos.
Az öntözés, mint az aszály elleni védekezés eszköze. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.

12. füzet.

Az öntözés, mint az aszály elleni küzdelem eszköze. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.
Körrendelet az édesítő anyagok (sacharin) forgalmára vonatkozó 2575—91. B. M. sz. körrendelet hatályon kívül helyezése tárgyában.
Ásatások a Hortobágyon.
Könyvszemle. A Hortobágy-puszta és élete.
Irta: dr. Ecsedy István. Ismerteti: Koncz Ákos.
Hírek. Hirdetések.

13. füzet.

A debreczeni egyetem ügye. Irta: Zsigmond Sándor.
Rendes közgyűlés május 30.
Az öntözés, mint az aszály elleni védekezés eszköze. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

14. füzet.

Ismét temet a magyar. Irta: Koncz Ákos.
A trónörökös pár halála.
A debreczeni egyetem ügye. (Folytatás.) Irta: Zsigmond Sándor.
Az öntözés, mint az aszály elleni küzdelem eszköze. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.
Körrendeletek. Körözések. Hírek.

15. füzet.

Városi közgyűlés 1914 június 30.
Az új népiskolák. Irta: dr. K. Tóth Mihály tanácsnok.
A debreczeni egyetem ügye. (Folytatás.) Irta: Zsigmond Sándor.
Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről. Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

16. füzet.

11,683 /20/b. --1914. Honvédelmi miniszteri rend.
Debreczen város és a mozgósítás.
Felhívás a lótulajdonosokhoz.
A debreczeni egyetem ügye. (Folyt. és vége.)
Irta: Zsigmond Sándor.
Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tan.
Hírek. Hirdetések.

17. füzet.

Társadalmunk szívéhez. Irta: Koncz Ákos.
Debreczen és a háboru.
A liszt sütőképessége és az 1913. évi buza.
Irta: Vadász Emil városi gazdasági felügyelő.
A debreczeni vonatok hadi menetrendje.
A háboru és a Debreczeni Protestáns Lap.
Hírek. Hirdetések.

18. füzet.

A városi tanács határozata a hadiszolgálatra behívottak ellátása tárgyában.
Hatóságilag megállapított árak.
A hadbamenő katonáknak tilos szeszestalt adni. (Belügyminiszteri rendelet.)
Körrendeletek. Hírek. Hirdetések.

19. füzet.

Arcképes igazolványok kiállítása 1915 január 1-től kezdődőleg.
A hadsegélyző hivatal megalakulása. (Körrendelet.)
Adófizetés a háboru idején.
Háboru és mezőgazdaság.
Imádság hadrakelt katonáinkért. Irta: Csiky L.
Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tan.
Hírek. Hirdetések.

20. füzet.

Debreczen 1915. évi költségvetése.
Védekezés a kolera ellen.
A főkapitány rendelete a gyümölcs piacokról.
Az egyetem hallgatóihoz.
Megnyitják a városi színházat.
Katona-tea gyűjtése és szárítása.
Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

21. füzet.

A polgármester 3356—1914. évi. sz. felhívása a város adófizető közönségéhez.

1. füzet.

Az ujesztendő reggelén. Irta: Koncz Ákos.
Rendkívüli közgyűlés december 23-án.
Jelentés németországi tanulmányutamról. Irta
Borsos József h. főmérnök.
Rendeletek. Hírek. Hirdetések.

2. füzet.

Hol helyezzük el ideiglenesen a városi hivatalo-
kat. Irta: Koncz Ákos.
Szabályrendelet az üzleti záróráról.
Pályázat a debreczeni színházra.
Debreczen sz. kir. város muzeumából.
Körrendelet.
Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Tanítók tüdője r.-t. megalakulása.
Hírek. Hirdetések.

3. füzet.

Hatósági hentesüzlet.
Gyáriparosok gyűlése.
Vetemény-kertészet a városi telkeken.
A vízvezetéki zárlat feloldása.
Városi közgyűlés január 29–30.
Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

4. füzet.

Rendkívüli közgyűlés február 7.
Tejtermelési eredmények.
A Debreczeni Dalegylet jubileuma.
Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

5. füzet.

Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Demecs Elemér városi főkertész jelentése kül-
földi tanulmányutjáról.
Hírek. Hirdetések.

6. füzet.

Dr. Magoss György tiszti főügyész véleményes
jelentése a városi csatornamű üzemére.
Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Demecs Elemér városi főkertész jelentése kül-
földi tanulmányutjáról. (Folytatás és vége.)
Séta az Uránia-színházban.
Hírek. Hirdetések.

7. füzet.

A magyar társadalomhoz.
A nyugdíjszabályzat ügye.
Debreczen tejfogyasztása.
Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Körrendeletek.
Hírek. Hirdetések.

8. füzet.

Rendes közgyűlés március 27.
Debreczen sz. kir. város meghívó-levele Károly
Ferenc József főherceghez.
Márk Endre udvari tanácsos adománya.
Színházunkról. Irta: Koncz Ákos.
Az aszály elleni talajművelés feltételei az Alföl-
dön. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

9. füzet.

Feltámadás. Irta: Koncz Ákos.
Debreczen sz. kir. város választókerületének
beosztása.
A Kossuth-szobor leleplezése.
Az öntözés, mint az aszály elleni küzdelem
eszköze. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István
aljegyző, tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

10. füzet.

Rendkívüli közgyűlés április hó 29.
A Kossuth-szobor leleplezése.
A fürdőkről és vizkurákról. Irta: Tamássy
Géza, a nagyerdei fürdő és vizgyógyintézet vezető-
orvosa.

Az öntözés, mint az aszály elleni küzde eszköze. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.
Hírek. Hirdetések.

11. füzet.

Felhívás a választó-képesség vizsgálatára. Debreczen multjából. Régi statutumok. Közli: Konecz Ákos.

Az öntözés, mint az aszály elleni védekezés eszköze. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.

12. füzet.

Az öntözés, mint az aszály elleni küzdelem eszköze. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.

Körrendelet az édesítő anyagok (sacharin) forgalmára vonatkozó 2575—91. B. M. sz. körrendelet hatályon kívül helyezése tárgyában.

Ásatások a Hortobágyon.

Könyvszemle. A Hortobágy-puszta és élete. Irta: dr. Ecsedy István. Ismerteteli: Konecz Ákos.
Hírek. Hirdetések.

13. füzet.

A debreczeni egyetem ügye. Irta: Zsigmond Sándor.

Rendes közgyűlés május 30.

Az öntözés, mint az aszály elleni védekezés eszköze. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.

Hírek. Hirdetések.

14. füzet.

Ismét temet a magyar. Irta: Konecz Ákos.

A trónörökös pár halála.

A debreczeni egyetem ügye. (Folytatás.) Irta: Zsigmond Sándor.

Az öntözés, mint az aszály elleni küzdelem eszköze. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.

Körrendeletek. Közölések. Hírek.

15. füzet.

Városi közgyűlés 1914 június 30.

Az új népiskolák. Irta: dr. K. Tóth Mihály tanácsnok.

A debreczeni egyetem ügye. (Folytatás.) Irta: Zsigmond Sándor.

Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről. Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.

Hírek. Hirdetések.

16. füzet.

11,683 /20/b. —1914. Honvédelmi miniszteri ren-

Debreczen város és a mozgósítás.

Felhívás a lótulajdonosokhoz.

A debreczeni egyetem ügye. (Folyt. és vége.)

Irta: Zsigmond Sándor.

Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tan.

Hírek. Hirdetések.

17. füzet.

Társadalmunk szívéhez. Irta: Konecz Ákos.

Debreczen és a háboru.

A liszt sütőképessége és az 1913. évi buza.

Irta: Vadász Emil városi gazdasági felügyelő.

A debreczeni vonatok hadi menetrendje.

A háboru és a Debreczeni Protestáns Lap.

Hírek. Hirdetések.

18. füzet.

A városi tanács határozata a hadiszolgálatra behívottak ellátása tárgyában.

Hatóságilag megállapított árak.

A hadbamenő katonáknak tilos szeszest adni. (Belügyminiszteri rendelet.)

Körrendeletek. Hírek. Hirdetések.

19. füzet.

Arcképes igazolványok kiállítása 1915 január 1-től kezdődőleg.

A hadsegélyező hivatal megalakulása. (Körrendelet.)

Adófizetés a háboru idején.

Háboru és mezőgazdaság.

Imádság hadrakelt katonáinkért. Irta: Csiky L. Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tan.

Hírek. Hirdetések.

20. füzet.

Debreczen 1915. évi költségvetése.

Védekezés a kolera ellen.

A főkapitány rendelete a gyümölcs piacokról.

Az egyetem hallgatóihoz.

Megnyitják a városi színházat.

Katona-tea gyűjtése és száritása.

Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről. (Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző, tb. tanácsnok.

Hírek. Hirdetések.

21. füzet.

A polgármester 3356—1914. évi sz. felhívása a város adófizető közönségéhez.

A német Antwerpen. Irta: dr. Tatay Zoltán
tb. aljegyző.

Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről.
(Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.

Hirek. Hirdetések.

22. füzet.

Kegyelem a hadbavonultaknak. A belügyminiszter körrendelete.

Körrendelet a jótékonyági jelv. hamisítóiellen.

A hadviseléssel kapcsolatos álhírek koholásának és terjesztésének tilalmáról.

Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről.
(Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.

Hirek. Hirdetések.

23. füzet.

Nyugdíjazási kérelmek.

Rendes városi közgyűlés november 6.

Hirek. Hirdetések.

24. füzet.

Polgármesteri jelentés 1913. évről

Rendkívüli közgyűlés november hó 19.

Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről.
(Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.

Hirek. Hirdetések.

25. füzet.

Polgármesteri jelentés 1913. évről. (Folytatás.)
Rendes közgyűlés november hó 27.

Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről.
(Folytatás.) Irta: dr. Hegedüs István aljegyző,
tb. tanácsnok.

Hivatalos jelentés az új nyugdíj-szabályrendeletben rendszeresített lakbérnyugdíj-járuléknak a nyugdíjilletmény kötelekébe tartozó minden tisztviselő és egyéb alkalmazottól levonása tárgyában.

Felhívás, Kérelem. Irta: Koncz Ákos.

Hirek. Hirdetések.

26. füzet.

Polgármesteri jelentés 1913. évről. (Folytatás.)

A gabonaneműek és a belőlük készült őrlmények maximális ára városunkban.

Hirek. Hirdetések.

27. füzet.

Márk Endre.

Tisztújító közgyűlés december 10.

Polgármesteri jelentés 1913. évről. (Folytatás.)

A közelgő karácsony. Irta: Koncz Ákos.

Felhívás és kérelem.

Hirek.

Körözesek.

Hirdetések.

